

který svým podáním snaží se vyvolati dozorčí činnost úřadu. Nezakročí-li úřad v tomto případě proti družstvu na základě podané stížnosti, nepřísluší stěžovateli právo dovolávati se dožadované intervence úřadů u vyšší vodoprávní instance.

Státní správa může sice z moci úřední dohlédati k tomu, aby družstvo a jeho orgánové nepřekročovaly obor působnosti jim zákonem a stanovami vymezený, nemůže však zakročiti ve prospěch jednotlivých družstevníků, neplní-li družstvo náležitě svůj úkol. V takovém případě mohou členové žádati jen za rozvázání vízícího je pouta družstevního (§ 64.).

§ 62. Reální povaha členství. Zajištění závazků členských na pozemcích.

Kdo nabude pozemku ve svazek společenský vzatého, stane se členem společenstva a jest povinen, plniti závazky z tohoto svazku vycházející. Tato povinnost jest břemenem na pozemku záležejícím, má až do sumy po tři léta zadrželé přednost před jinými břemeny reálními přímo po daních státních a dávkách veřejných a pomine teprv, když pozemek zavázaný ze společenstva řádně se vyloučí, nebo když společenstvo se rozejde (§ 23. zákona říšského).

Jako § 26. váže vodní právo k dílu neb pozemku, pro něž bylo uděleno, prohlašuje § 62., že členství ve vodním družstvu jest nerozlučně spjato s vlastnictvím pozemku do svazku družstevního pojatého. Zákon používá výrazu „kdo nabude pozemku“, výslovně zdůrazňuje, že pouze vlastník, nikoli tedy i pachtýř stává se získáním pozemku dotyčného ipso iure členem družstva. A contrario z ustanovení toho plyne, že, kdo vlastnictví k pozemku tomu pozbude, přestává býti družstevníkem již převodem vlastnictví na jiného nabyvatele. Ustanovení § 62. vztahuje se jak na družstva dobrovolná, tak na družstva s členstvím povinným. Důsledek tohoto samočinného vzniku neb zániku členství jest, že k změně členství následkem změny pozemkového vlastnictví není třeba formálního projevu vůle ani se strany vlastnickovy ani se strany správy družstevní, ba že změna členství družstevního není podmíněna zápisem do knihy vodní neb do

katastru členského, ač v zájmu evidence členstva jest zákonem nařízena.¹⁾

Byla-li postoupena do jiného vlastnictví pouze část takového pozemku, nabývá nový vlastník členství vzhledem k nabyté části; tím sice početní poměr členstva se změnil, leč počet hlasů zůstane tentýž, ježto novému nabyvateli může býti přiznán jen ten poměr zájmový, ten počet hlasů, oč snížen byl vlastníku pozemku nyní odprodejem zmenšeného.

Právní poměr členů vodního družstva jest tudíž povahy věcné, jelikož jest důsledkem vlastnictví k pozemku družstevnímu. Z toho plyne, že je-li členství družstevní sporno, rozhoduje jen důkaz vlastnictví k pozemku do svazku družstevního pojatého, nikoli zápis do knihy vodní nebo katastru členského.

Z reálného charakteru členství družstevního plyne další důsledek, že břemena, která vlastníka nemovitosti z titulu jeho účastenství ve vodním družstvu stíhají, lpějí rovněž na nemovitosti, tvořící jeho břemeno pozemkové, reálné.

Pro toto reálné břemeno, t. j. pro plnění závazků z poměru družstevního vzniklých, vyhrazuje zákon až do tříletých nedoplateků přednostní právo zástavní hned v pořadí za státními daněmi a veřejnými dávkami. Závazky tyto samozřejmě nejsou omezeny pouze na řádné členské příspěvky, nýbrž zahrnují v sobě veškeré závazky z poměru zmíněného vzešlé, ať vztahují se na náklad zařizovací neb udržovací, ať jsou řádnými neb mimořádnými, ať konečně mají býti plněny v penězích nebo in natura. V tomto případě ovšem závazek ten jest kryt na nemovitosti zástavním právem jen v peněžitém ekvivalentu naturální dávky.

Přednostní právo zástavní lpí na dotyčné nemovitosti pro dlužné nedoplatky posledních tří let. Leč pro starší nedoplatky nezaniká snad vůbec zákonné právo zástavní, nýbrž ztrácí pouze svoji prioritu a dostává se do pořadí za všechny ostatní na nemovitosti vážnoucí hypotéky.

Ustanovení § 62. nelze rozuměti v tom smyslu, že by závazek k plnění družstevnímu přecházel vždy na nového nabyvatele. Břemeno, které na pozemku lpí, které pouze zani-

¹⁾ Srov. Budw. 10911 A ai 1915.

kem vlastnictví, ztrátou členství družstevního neb rozchodem družstva zaniká, jest spíše titulem závazkovým, povinností k plnění neurčitých dávek družstevních. Jakmile však povinnost ta byla skonkretisována a vlastníku dávka v určité výši předepsána, stává se ten, kdo v době splatnosti této dávky byl vlastníkem pozemku do svazku družstevního pojatého, osobním dlužníkem družstva. Zástavní právo pro tuto osobní (obligační) pohledávku vznikne současně s pohledávkou splatnou a nezanikne, i když pozemek později přejde do vlastnictví nového nabyvatele. Dřívější vlastník zůstává stále — třebaž již přestal býti členem družstva — jeho osobním dlužníkem a splatná pohledávka může býti na něm vymáhána do výše veškerého jeho jmění, kdežto na nového nabyvatele následkem zákonného práva zástavního na pozemku lpícího lze vésti exekuci pouze na tento pozemek. Tento osobní závazek k splatným pohledávkám družstevním nezaniká tudíž ztrátou členství družstevního ani rozchodem družstva. V obém případě zaniká pouze „břemeno“ samo, všeobecná to povinnost k plnění členských závazků, čili zaniká titul závazkový.

Dle § 62. stává se členem vodního družstva ten, kdo nabude nemovitosti do svazku družstevního pojaté. Zákon nerozeznává ve příčině způsobu nabytí; každý nabyvatel nemovitosti k svazku družstva náležející, tudíž i exekuční vydražitel stává se členem družstva a jest povinen k plnění z tohoto členského poměru plynoucím. Nemovitost do svazku pojatá zavazena jest ex lege jako zástava za veškerá družstevní plnění. Vydražitel není ovšem povinen k placení družstevních příspěvků zadrželých za dobu přede dnem příklepu, pokud nebyly z nejvyššího podání k placení přikázány.

§ 63. Dodatečný přístup k družstvu již zřízenému.

Společenstvo má povinnost, aby mezující pozemky k žádosti vlastníků na základě poměrných příspěvků k nákladu na zřízení a zachování i později do spolku přijímalo:

a) způsobí-li se tím vysušování a zavlažování těch pozemků, potahmo vede-li se tím ochranná a upravovací stavba na nejvhodnější způsob, a